

ten plik pochodzi z internetowej strony magazynu artystycznego RASTER

raster.art.pl

tygodnik

raster

zmieniamy obraz polskiej sztuki

Wielkie rozszyfrowanie!

Publikujemy jako pierwsi namalowany w 1997 roku, owiany aurą sensacji obraz Edwarda Dwurnika z cyklu „Wyliczanki”. Obok pionierskie rozszyfrowanie wszystkich postaci! Pikantne detale i konkurs dla czytelników!

170 POLITYKÓW SZTUKI

PIERWSZY RZĄD (od lewej)

1. Jan Białostocki - profesor, guru polskich historyków sztuki, naukowiec - światowiec. W latach 60. jako jeden z pierwszych ludzi w Warszawie jeździł prywatnym mercedesem (brązowym). Wykładał na Uniwersytecie Warszawskim. Umarł 10 lat temu.

2. Maria Poprzęcka - profesor, dyrektorka Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego - stanowisko to było w miarę bezpieczne do czasu zanim zaczął się ukazywać się „Raster”. Jeżeli przegniemy, ona może mieć nieprzyjemności, mimo to, zachowuje spokój i pogodę ducha. Wesoła, lubi Kraków.

3. Stefan Morawski - profesor od filozofii zachaczający o estetykę i teorię sztuki. Miał coś wspólnego z marksizmem i absolutem.

4. Magdalena Hniedziewicz - pisuje o sztuce, jedna z kluczowych postaci z kręgu galerii i czasopisma „Pokaz” (red. naczelna) - warto zaglądać ku przestrodze: czy tak będzie wyglądał ruch rastrowski po pięćdziesiątce?

5. Maciej Gutowski - zmarł niedawno. Barwna postać, zajmował się komizmem w polskiej sztuce gotyckiej, pisywał czule o współczesnych artystach, ostatnio w stajni „Pokazu” (patrz wyżej).

6. Ewa Mikina - czołowa polska teoretyczka kontrkultury, z zasługami dla kultury (tłumaczy ważne książki z angielskiego). Jedyna słaba strona - czasem wypowiada się obszernie i pozytywnie o złej sztuce (np. o pracach Klamana).

7. Agnieszka Morawińska - jedna z lepszych odpowiedzi na pytanie co można robić po studiach z historii sztuki - przez jedną kadencję była polskim ambasadorem w Australii. Na co dzień - postać z salonowo-muzealnych kręgów warszawskich.

8. Piotr Rypson - Fronczewski sztuki polskiej, stały bohater kroniki artystyczno-towarzyskiej „Rastra” (szersze omówienie patrz „Raster” nr 5, s.63), lew salonowy znany z anglojęzycznych makaronizmów - według studentek jest lepszy w angielskim niż wykładowcy na anglistyce.

9. Andrzej Matynia - II ligowy krytyk artystyczny.

10. Marcin Czerwiński - socjolog, aktywny szczególnie w latach 70., sporo napisał też o sztuce w kontekście kultury, pod koniec lat 70. ogłosił „samotność sztuki”.

11. Janusz Jaremcowicz - II ligowy krytyk artystyczny, specjalizuje się w Tarasinie.

12. Paweł Kozłowski - socjolog, pisał o sztuce w „Res Publice” w latach 80.

13. Jacek Sempoliński - malarz (jeszcze od czasów wystawy w Arsenale w 1955 roku), smaruje płótna na fioletowo i przeciera je na wylot. Wypowiada się również i pisze, jest autorem trzeźwej tezy, że sztuka produkuje się dziś zdecydowanie za dużo. Autorytet. Główny przyjaciel Wiesława Juszcza

14. Wiesław Juszcak - profesor (Instytut Historii Sztuki UW), postać kultowa. Jest mądry, ostatnimi laty starannie omija sztukę współczesną - poszukuje źródeł sztuki. Czyta Platona, Heideggera, Karen Blixen i muminki, w ogóle lubi kulturę skan-

dynawską. W ramach zajęć uniwersyteckich chodzi ze studentami do kina. Ma rancho w Mięćmierzu koło Kazimierza nad Wisłą.

15. Jerzy Zanoziński - muzealnik warszawski od sztuki po 1945. Docent, bywalec „Amatorskiej”. Zmarł niedawno.

16. Marta Leśniakowska - historyczka architektury, erudytka, wie dokąd zmierza współczesna humanistyka, związana z pismem „Arche” (format A3, ale lepsze niż „Exit”).

17. Mirosław Ratajczak - najwyżej notowany krytyk wrocławski i apologeta tamtejszych artystów (np. Geta-Stankiewicz). Był na fali w latach 70. i 80., teraz poza „Odrę” rzadko wypływa. Intelktualista sentymentalny.

18. Henryk Waniek - malarz smutnych obrazów, pisuje też w guście krakowskim, konserwatywni lubią go za to.

19. Jerzy Stajuda - prowadził ostatni salon artystyczny stolicy - bywali u niego ludzie z branży muzycznej i plastycznej, od Lutosławskiego do Kozyry. W Warszawie postać kultowa, sklejał statki i samoloty, malował abstrakcyjne obrazy, grywał muzykę, pisał o sztuce. Umarł w 1992 roku. Znajomi ustanowili nagrodę jego imienia, którą przynajmniej (w postaci rysunku Stajudy) raz na rok za osiągnięcia na polu krytyki artystycznej.

20. Andrzej Jakimowicz - napisał wstęp do katalogu wystawy w Arsenale w 1955 roku („Przeciw wojnie - przeciw faszyzmowi”), uczył historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim, fascynował się sztuką hinduską - zostało po nim sporo książek w bibliotece. Umarł parę lat temu.

21. Irena Jakimowicz - żona Andrzeja - długa kadencja w warszawskim nacjonale, odwieczna specjalistka od grafiki, teraz na emeryturze.

22-23. Janina Jaworska i Władysława Jaworska - dwie skrajnie mylące się postaci. Kluczowe hasła: Paryż, Kraków, Tadeusz Makowski, papier w sztuce.

DRUGI RZĄD

24. A. Przekaziński - ksiądz-muzealnik, pracuje w Muzeum Archidiecezjalnym w Warszawie, gdzie pokazuje się od czasu do czasu coś współczesnego. Był zamieszany w aferę Porczyńskiego (patrz poz. 124).

25. W. Niewęglowski - duszpasterz środowisk twórczych czyli książek od artystów.

Sztuki
cenniejsze
niż złoto

26. Elżbieta Dzikowska - kobieta niezniszczalna, para do nieodżałowanego Toniego Halika (dzięki niemu trzymała się - przynajmniej okresowo - z dala od sztuki polskiej) i do Wiesławy Wierzbowskiej (patrz poz. 40), wspólnie z którą organizuje właśnie „Sąd Ostateczny” - zwieńczenie cyklu największych i najlepiej rozreklamowanych gniotów wystawienniczych dekady (przedtem były „Jesteśmy” i „Ars Erotica”).

27. Bożena Kowalska - Bogini sztuki geometrycznej, obdarzona potężnym głosem i wspaniałą fryzurą. Najbardziej płodna pisarka spośród piszących o polskiej sztuce po 1945 roku. Cały czas z dala od rzeczywistości.

28. Kinga Kawalerowicz - krytyczka sztuki, chętnie pisze o swoim mężu Łukaszu Korolkiewicz, warszawskim malarzu, który znany jest jako autor kultowej serii obrazów o warszawskich gejach w czasach późnego Gierka.

29. Grzegorz Kowalski - wychowawca młodzieży artystycznej, założyciel Kowalni na warszawskiej ASP (patrz „Raster” nr 6, s.118) i przez to trochę zapomniany jako artysta. Znalazł niegdyś na śmietniku starą walizkę mistrza Xawerego Dunikow-

skiego.

30. Agnieszka Ławniczak - zasłużona muzealnica z Poznania, specjalistka od Malczewskiego, ostatnio bohaterka małego skandaliku branżowego - dyrektor poznańskiego Muzeum Narodowego w brzydkim stylu wysłał ją na emeryturę.

31. Janina Ładnowska - Muzeum Sztuki w Łodzi ze wszystkim konsekwencjami tego faktu (geometria itp.). Lubi się pokazywać z firmową torbą MOMA (Museum of Modern Art, Nowy Jork) na ramieniu.

32. Krystyna Czerni - postać ultrakrakowska, okolice „Znaku” i „Tygodnika Powszechnego”. Na obrazie za rękę z Mieczysławem Porębskim - w związku z opublikowaniem tomu rozmów z profesorem.

33. Mieczysław Porębski - postać pomnikowa, jeden z ostatnich wielkich profesorów historii sztuki, współtwórca i teoretyk powojennej sztuki krakowskiej, ostatnio wyprowadził się z Krakowa w góry. Chociaż oficjalnie pożegnał się z krytyką sztuki w latach 60., w Krakowie ciągle uważany jest za wyrocznię w sprawach współczesnej produkcji artystycznej. Zna „Rastra” (patrz foto na s. 17)

34. Piotr Krakowski - ciekawy profesor historii sztuki o nazwisku idealnie dopasowanym do miasta, w którym pracował. Dwurnik nie zgodził się na publikację jego tekstu w katalogu swej wystawy w krakowskim Ściskaczu (Zderzaku). Napisał kilka podręcznikowych książek o sztuce XIX i XX wieku, a w latach 90. wydał pierwszą w dziejach polskiej historii sztuki książkę o sztuce Trzeciej Rzeszy. Wkrótce potem zmarł.

35. Andrzej Starmach - największy galerzysta polski, jedną wystawą potrafi rzucić cały Kraków na kolana, być może jest jedyną osobą w Polsce, która potrafi dobrze zarobić na krakowskiej sztuce. Uwaga: na obrazie jest bardzo podobny do siebie!

36. Piotr Szubert - bohater pozytywny, aktualnie dyrektor muzeum im. X. Dunikowskiego w warszawskiej Królikarni, również nauczyciel na ASP. Przychylny młodym ludziom i sztuce współczesnej. Specjalizuje się w rzeźbie XIX i XX wieku, ostatnio zrobił wystawę o figurze w polskiej sztuce nowoczesnej (patrz s. 40).

37. Bożena Stokłosa - postać efemeryczna, pisała o „Gruppie” i okolicach. Zniknęła gdzieś. Podobno jest żoną wziętego muzyka Janusza Stokłosa.

38. Zbigniew Michał Legutko - korespondent w USA, współpracował z „Art & Business” w czasach, gdy na okładce tego pisma publikowano reprodukcje obrazów Dwurnika (czyli bardzo dawno).

39. Wojciech Włodarczyk - wybitna, magnetyczna indywidualność, najbardziej efektywna kariera polityczna wśród historyków sztuki, za Olszewskiego był ministrem, teraz poseł ROP-u. Drugie oblicze: historyk sztuki na usługach ASP, wytrawny wykładowca, trochę w stylu Wołoszańskiego („Sensacje XX wieku”), człowiek, który uczył Grupę historii sztuki, jeden z pierwszych ludzi, którzy pisali naukowe teksty o sztuce lat 80., również autor książki o socrealizmie i X tomu „Sztuki Świata”, kolekcjoner, wyznawca etosu malarskiego, podobno spokrewniony z Malewiczem, ma dom pod Kazimierzem Dolnym zaprojektowany przez innego pravicowego polityka Czesława Bieleckiego. Przepada za Gierowskim.

40. Wiesława Wierzychowska - pisuje, przeprowadza wywiady, organizuje wystawy, filar stołecznej formacji „Pokaz” (patrz poz. 4) oraz para do Elżbiety Dzikowskiej (patrz poz. 26). Rozkochana w sztuce, artystach i krytykach - we wszystkich naraz.

41. Tadeusz Nyczek - krakowski krytyk literacki z pokolenia Nowej Fali, zainteresowany również sztuką, prowadził galerię w Krakowie, która upadła na początku lat 90. Typ krakowski, w orbicie Szymborskiej.

42. Jarosław Kozłowski - płodny artysta (początkowo konceptualny), przywódca duchowy PSI (poznajskiej szkoły instalacji), twórca modelowych PSikusów, nauczyciel młodzieży, ogólnie na plus.

43. Ryszard Ziarkiewicz - postrach Trójmiasta, kurator legendarnej wystawy „Ekspresja lat 80-tych” w Sopocie w 1986 r. (sam jeszcze wówczas był artystą). W następnej dekadzie wielki piewca sztuki krytycznej. Założył książkowe czasopismo „Magazyn Sztuki”, które zapewne przejdzie do historii jako najważniejsze polskie pismo artystyczne lat 90. Gdy urzędnicy wykurzyli go z Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie sprzedał auto, by móc je dalej wydawać, dostał za to nagrodę im. J. Stajudy (patrz poz. 19), niedługo potem ludzie znudzili się „Magazynem...”. Ostatnio postanowił podobno przenieść się do Warszawy (z Gdańska) i

47. Ryszard Stanisławski - internacjonal, człowiek, który będąc przez kilkadziesiąt lat dyrektorem włączając Muzeum Sztuki w Łodzi do światowego art-netu, wychował sobie następcę - Jedlińskiego (patrz poz. 101). Pierwszy mąż Aliny Szapocznikow, ostatnio z Urszulą Czartoryską (patrz poz. 99).

48. Mariusz Hermansdorfer - dyrektor narodowego wrocławskiego, zgromadził tam niezły zbiór polskiej sztuki powojennej, m.in. stopy worków Abakanowicz, zrolowanych Dwurników, ma też sporo Tarasewicza.

49. Ewa Toniak - obecnie pracuje dla Fundacji Danuta i lansuje polską sztukę dekoracyjną za pieniądze makaroniarzy.

50. Rajmund Kalicki - zajmuje się literaturą i sztuką, pisze - związany z „Twórczością”, napisał książkę o Gombrowiczu, pisze także teksty inspirowane obrazami Dwurnika.

51. Anna Rakowska - wysunięta jednostka Fundacji Batorego do spraw sztuki, w związku z piastowanym stanowiskiem otaczana troskliwą opieką przez wszystkie komórki układu scalonego sztuki polskiej żyjące z pieniędzy fundacji. Właśnie została przesunięta do pracy w legendarnym dziale rozwoju zuja, zdominowanym dotąd przez dorabiających na życie studentów historii sztuki, pensję płaci jej jednak nadal fundacja. Na obrazie między jej nogami głowa Andrzeja Oseki (patrz poz. 158).

52. Elżbieta Grygiel - historyk sztuki w służbie Fundacji Batorego, żona Marka (patrz niżej). W związku ze skłonnościami feministycznymi na obrazie występuje w dwóch wcieleniach: grzecznym (obejmowana przez Annę Rakowską) i demonicznym (napastująca męża).

53. Marek Grygiel - spec zuja od fotografii, ma własną jamkę na Placu Zamkowym, gdzie urządza wystawy, najczęściej Maurycemu Gomulickiemu. Zarabia w „Gazecie Wyborczej” (fotoedytor).

54-55. Milada Śliżińska i Józef A. Mrozek - jedna z najbardziej znanych salonowych par warszawskich. Ona - kuratorka zuja, sprowadza do Warszawy gwiazdorzów sztuki, sieje w zuju popłoch, skutecznie niszczy wszystkie przeskody na swojej drodze, uważana w związku z tym za osobę groźną i trudną w kontakcie. On - prawie jedyny w Polsce historyk wzornictwa, wykładowca na ASP, światły umysł,

specjalista od sztuki multimedialnej, kursuje między Łodzią a zujem, gdzie organizuje liczne imprezy z trudną do odbioru sztuką. Zafascynowany nowinkami technologicznymi.

60-61. Łukasz Gorczyca i Michał Kaczyński - to my, redaktorzy „Rastra”, złośliwy malarz umieścił nas pod przysznikiem Marka Zujka Goździewskiego! I tak mieliśmy szczęście, załapał się do obrazu w ostatniej chwili.

62. Marek Goździewski - zujek-kurator o wyglądzie chłopca, stąd przypuszczenie, że jest postacią wymyśloną przez Gombrowicza, specjalista od artystów sieciowych, unika ludzi, milczenie na co dzień odbija sobie długimi filozoficznymi przemowami podczas wernisarzy - potrafi trzymać ludzi 40 minut przed salą wystawową, która po otwarciu okazuje się pusta.

63. Janusz Marek - zujowy specjalista od teatru, ostatnio sprowadził na występy do kraju Pinę Bausch.

64. Andrzej Mroczek - kurator, galerzysta, weteran lubelski, zasłużony dla progresywnej sztuki w latach 70. i 80., obecnie odpoczywa jako dyrektor lubelskiego BWA.

65. Barbara Majewska - kochanica Francuza czyli ostatnia osoba w Polsce, która wie, że Paryż jest stolicą sztuki współczesnej. Rozkochana w malarstwie. Od czasu ustąpienia z dyrektorskiego fotela w zniechęceniu na rzecz Andy Rottenberg, w nieustającym i otwartym konflikcie z układem scalonym sztuki polskiej.

66. Jerzy Ludwiński - legendarna postać sceny niezależnej, aktywna głównie w latach 60. i 70., uchodzi za wybitnego krytyka sztuki. Ostatnio brak śladów życia.

67. Maria Anna Potocka - MAPA lub MASZA (dla znajomych), samosterująca się jednostka: polonistka, pisarka, artystka, fotografka, krytyczka i teoretyczka sztuki, galerzystka, kolekcjonerka, muzealniczka, redaktorka, myślicielka, organizacja non-profit, szefowa polskiej sekcji AICA, mieszkanie na Floriańskiej w Krakowie, superwajzorka układu scalonego sztuki polskiej etc. Panuje nad sytuacją.

CZWARTY RZĄD

68. Z. Gebhard - poetka z Wrocławia pisząca

Wszystkie wielbicielki Bogusia D.

zamknąć czasopismo. Na razie jednak zmienił jego format i layout - jest teraz bardziej podobny do „Rastra”.

44. Bożena Czubak - historyczko-krytyczka sztuki po poznajskiej szkole, lubi dyskursy, nie lubi słowa „fajnie”, bardzo poważna, farbowana blondynka, ostatnio związana z Multihumanoidem Gdańskim.

45. Danuta Wróblewska - władczyni stołecznej Kordegardy, związana duchowo z „Pokazem” (patrz poz. 4), kocha sztukę, każdą.

TRZECI RZĄD

46. Ruszczyk - dyrektor warszawskiego narodowego, wnuczek malarza Ferdynanda Ruszczyca, za jego kadencji muzeum zaczęło się reklamować i kosić kaskę od finansjery.

obecnie również redaktor naczelny miesięcznika „Meble Plus”. Razem - kolekcjonerzy wszelkich przejawów wzornictwa, stali bywalcy pchlich targów. Ubierają się markowo z ekstra-waganckimi dodatkami (ona - czapka pilotka).

56. Wojciech Krukowski - dyrektor Kruk, Pan na zuju. Współtwórca offowej trupy teatralnej Akademii Ruchu. Jeden z głównych bohaterów kroniki artystyczno-towarzyskiej „Rastra”, wbrew pozorom ma wpływ na program wystawienniczy zuja, potrafi się nie zgadzać na różne rzeczy.

57. J. Koźbiel - postać tajemnicza. Robi coś w zuju, np. poprawia błędy w tekstach.

58. Ewa Gorządek - ludzkie oblicze zuja, kuratorka o pogodnym usposobieniu, lubi ładną sztukę.

59. Ryszard Kluszczyński - główny w Polsce

niegdyś recenzje plastyczne w miejscowej prasie partyjnej.

69. Joanna Kiliszek - znana z pracy w warszawskiej Galerii Dziekanka na początku lat 90., potem wyjechała do Niemiec, korespondowała z „Art & Business”, teraz sprawuje funkcje dyplomatyczne w Lipsku (kieruje Polskim Instytutem Kultury). Drobna, w intensywnym makijażu.

70. Magda Kardasz - dziewczyna ze zniechęty, ma bardzo fajne momenty.

71. Nawojka Cieślińska - rasowy polityk sztuki, pod koniec lat 70. redaktorka pisma „Sztuka”. W latach 90. na placówce w Niemczech, a potem niekochana dyrektor Muzeum Sztuki w Łodzi (po Jedlińskim), personel zrobił strajk przeciwko niej, poddała się.

ludzie, którzy rządzą sztuką

72. Ewa Klekot - antropolożka uniwersytecka, pracownik naukowy, kilka lat na emigracji w Hiszpanii, lubi malarstwo więc pisuje recenzyjki i tekściki do „Art & Business” lub katalogów.
73. Jola Gola - Muzeum ASP w Warszawie, doktorat z Szapocznikow, kiedyś dziewczyna Bogusia (patrz niżej).
74. Bogusław Deptuła (kopuluje z Artem - ulubioną galmażerią Edwarda Dwurnika - patrz też poz. 163) - Boguś, salonowy pięknoduch, szarmancki, panie za nim przepadają, autorytet plastyczny miesięcznika „Elle”, nieustający magistrant w Instytucie Historii Sztuki UW, czuły recenzent, rzecznik prasowy Edwarda Dwurnika, lubi bawić na salonach krakowskich („T.P.” i okolice).

85. Waldemar Frydrych - Major - przywódca Pomarańczowej Alternatywy, potem kandydował na prezydenta, obecnie na emigracji.
86. Jerzy Brukwicki - lider stołecznej formacji „Pokaz” (patrz poz. 4), modelowy II-ligowiec, impresario.
87. Joanna Krzysuska-Mansfeld - wicedyrektor zniechęty, czasem kurator, sympatyczna postać w typie szarej eminencji.
88. Ignacy Witz - człowiek, który przechadzał się „spacerkiem po wystawach”, w czasach głębokiego PRL-u popularny krytyk II-ligowy. Był też rysownikiem.
89. Wojciech Krauze - II-ligowy recenzent z przeszłością w „Życiu Warszawy” (następca

myślił audycję „Galeria 38 milionów” (puszczali to w dwójce w czasie dziennika), sam robił filmy o sztuce. Pochodzi podobno z Krakowa.

96. Witosław Czerwonka - na poły legendarny profesor gdańskiej PWSSP (a potem ASP), prowadzi jedną w okolicy pracownię, w której nie trzeba malować ani rzeźbić, uczyli się u niego progresywni artyści trójmiejscy.

97. Jolanta Ciesielska - krytyczka i kuratorka, samodzielna, łódzka femme fatale, lubi rozrywkę i zaczepek. Pisze bardzo dużo tekstów do katalogów, również złych artystów.

98. Krzysztof Jurecki - Muzeum Sztuki w Łodzi, zawzięty i niezwykle płodny krytyk i historyk, opisywacz różnych łódzkich ruchów artystycznych, przede wszystkim uwielbia fotografię i film, lubi publikować niewiarygodnie długie teksty w „Excite”. Ciągłe nie może przebić się na pierwszą linię, być może istnieją po temu rozsądne powody.
99. Urszula Czartoryska - niedawno zmarła, krytyczka i historyczka sztuki, zwłaszcza fotografii, napisała kilka ważnych książek, długo (do śmierci) pracowała w Muzeum Sztuki w Łodzi. Żona Ryszarda Stanisławskiego (patrz poz. 47).

100. Maria Morzuch - kuratorka Muzeum Sztuki w Łodzi, ale pochodzi z Trójmiasta, więc mówi, że ma dystans. W latach 80. lansowała młodą polską sztukę zagranicą. Swobodna.

101. Jaromir Jedliński - wychowanek Ryszarda Stanisławskiego (patrz. poz. 47), nie utrzymał się długo na stanowisku dyrektora łódzkiego Muzeum Sztuki, po odejściu niezrzeszony, pisuje nieprzejrzyste teksty o artystowskich artystach (Chlanda), robi fajne zadymy po alkoholu. Bardzo wysoka pozycja w układzie scalonym sztuki polskiej, zaufany Andy Rottenberg (patrz poz. 120), ma kontakty zagraniczne.

102. Zbigniew Makarewicz - długoletni awangardzista wrocławski, postać offowa.

103. Łukasz Guzek - krakowski impresario od performance'ów itp. Kluczowa postać w sieci alternatywno-performerskiej układu scalonego. Ma tajną Galerię QQ w Krakowie.

104. Janusz Zagrodzki - badacz polskiej awangardy, w szczytowym okresie swej kariery wicedyrektor warszawskiego narodowego, w końcu zmuszony do powrotu do Łodzi. Postać

Picie bimbrow w łódzkim Muzeum Sztuki

Zaleta: jest świadom własnej sytuacji.

75. Marek Rostworowski - jedna z pomnikowych postaci krakowskich, historyk sztuki, robił głośne wystawy sztuki o Polakach, dyrektor Muzeum Czartoryskich, w latach 90. zdążył być (krótko) ministrem kultury, a nawet sztuki. Niedawno zmarł.

76. Zbigniew St. Kamiński - Muzeum Sztuki Współczesnej w Radomiu, rysownik, asystent Szewczuka - patrz poniżej.

77. Mieczysław Szewczuk - kurator Muzeum Sztuki Współczesnej w Radomiu, mają tam ciekawy zbiór sztuki polskiej powojennej, żeby go zobaczyć najlepiej udać się tam latem.

78. Andrzej Przywara - Lis (szersze omówienie patrz „Raster” nr 5, s. 62-63), kurator Lisiej Jamy czyli dawnej Galerii Foksal. Jest dobry i koleżeński, chętnie pomaga potrzebującym. Postać pozytywna, ale mało efektywna, nie lubi partactwa i niekompetencji. Jedna z nielicznych osób w Polsce, do których Mirosław Bałka ma zaufanie.

79. Wiesław Borowski - współtwórca i szef Galerii Foksal (nadal), ma tam swój nietykalny gabinet, ostatni prawdziwy dżentelmen układu scalonego polskiej sztuki, na obrazie trafnie przedstawiony z anielskimi skrzydłami.

80. Andrzej Kostyrko - sekretarz wydziału kultury KC PZPR, założyciel pisma „Sztuka”, na emeryturze. Mąż Teresy Kostyrko, historyczki sztuki, pochodzą z Poznania.

81. Nina Smolarz - organizowała z Januszem Boguckim (patrz poniżej) uduchowione wystawy sztuki w latach 80. i później. Słowo-klucz: etos.

82. Janusz Bogucki - niedawno zmarły zastępca kreator i opisywacz życia artystycznego PRL-u. Pośmiertnie, bohater jednej z największych afer polskiej krytyki i historii sztuki lat 90. - przy okazji porządkowania wewnątrz Instytutu Sztuki PAN ekipa remontowa wywoziła na przemiał część zdeponowanego tam archiwum Boguckiego. Była to tzw. niepowetowana strata. Sprawa rozeszła się po kościach.

83. Joanna Pollakówna - uważana za osobę najpiękniej w Polsce piszącą o malarstwie (raczej nie współczesnym), pisze też poezje. Przedstawicielka oczapizmu - patrz s. 40.

84. Jacek Antoni Zieliński - malarz w stanie permanentnej fascynacji malarstwem z wystawy w Arsenale w 1955 roku. Lubi o tym pisać.

Ignacego Witza - patrz wyżej), rasowy gratisożerca, obecny na wszystkich konferencjach prasowych, chociaż trudno ustalić dla kogo aktualnie pracuje. Stojuje się na bankietach.

90. Andrzej Kostołowski - nieortodoksyjny przedstawiciel poznańskiej historii i krytyki sztuki, jeden z pierwszych, którzy lansowali malarstwo Andrzeja Wróblewskiego.

PIĄTY RZĄD

91. Jan Świdziński - artysta legendarny, konceptualny, autor manifestu sztuki kontekstualnej (lata 70.).

92-93. Leszek Jampolski i Jarosław Daszkiewicz - twórcy inicjacyjnej dla rastrystów wystawy

Ukrzyżowanie Boguckiego

„Arsenał '88”, zetempowcy. Jampolski w pierwszej połowie lat 90. prowadził Galerię Brama, zaś Daszkiewicz bezskutecznie pisał doktorat u prof. Juszcza (patrz poz. 14) o malarstwie lat 80. w końcu wydał poronioną książkę na ten temat. Obecnie obaj działają w ukryciu.

94. Józef Robakowski - potwór łódzki, od początku lat 60. filar progresywnej łódzkiej sceny artystycznej, twórca Galerii Wymiany w ramach której zebrał obszerny zbiór rozmaitych artefaktów, obecnie na straży dobrego imienia łódzkich artystów, wojuje z każdym, któremu nie spodoba się sztuka łódzka. Jako artysta utkwiał w kącie (energetycznym).

95. Franciszek Kuduk - był sekretarzem od kultury w KC PZPR, potem przeniósł się do telewizji, wy-

dwuznaczna.

105. Szymon Bojko - sędziwy krytyk, głównie specjalista od grafiki użytkowej, napisał podstawową książkę o historii polskiego plakatu, za czasów PRL-u dużo jeździł zagranicę, pisał m.in. do „Projektu”, ostatnio wykłada w USA.

106. Ewa Kuryluk - artystka i pisarka, w latach 70. malowała fajne obrazy. Emigrowała, w USA napisała mądrą książkę o chustce Weroniki, wyrobiła też sobie świadomość feministyczną, ostatnio publikuje eseje w „Magazynie Gazety Wyborczej”, twierdzi, że kocha sztukę.

107. Alicja Kępińska - poznańska profesorka historii sztuki, duży autorytet dla miejscowych artystów, napisała książkę o sztuce polskiej 1945-1978.

Cuda w Fundacji Batorego: Rakowska rozrzuca dolary, Grygiel rozdwa się

108. Monika Kuc - recenzentka „Gazety Stołecznej”, aktualnie, dzięki pozycji gazety dla której pracuje, liderka na liście II-ligowych recenzentów plastycznych.

109. Maria Domurat - sympatyczna dama ze zniechęty, zna wszystkich artystów, bo kieruje działem dokumentacji zniechęty

110. Piotr Sarzyński - warszawski playboy, szpakowaty modniś, zarabia na życie wypisy-waniem komunałów o sztuce na łamach tygodnika „Polityka”.

111. Piotr Piotrowski - PPP - Profesor Politycznie Poprawny, topowy historyk sztuki z Poznania, specjalista od dyskursów, sympatyczny (patrz także „Raster” nr 5, s. 63).

112. Włodzimierz Nowaczyk - muzealnik z poznańskiego narodowego.

SZÓSTY RZĄD

113. Jan Stanisław Wojciechowski - rzeźbiarz i pisarz badający granice wytrzymałości języka i czytelników. Dyrektor przeznaczony do likwidacji Instytutu Kultury. Ostatnio specjalista od efektywnych blamanżów i weneckiej opalenizny (o jego nieszczęśliwej roli kuratora polskiego pawilonu na biennale w Wenecji czytaj w „Rastrze” nr 5, s. 60). Największą wpadką Wojciechowskiego był udział w promocji wydanej przez Instytut Kultury książki Andrzeja Turowskiego - ambitna wypowiedź dyrektora została przerwana przez autora książki słowami: „Pan nie zrozumiał książki, którą sam wydał!”

114. Barbara Wojciechowska - żona Aleksandra Wojciechowskiego (patrz poniżej).

115. Aleksander Wojciechowski - zasłużony kronikarz polskiego życia artystycznego (również współczesnego), przez wiele lat kurator polskiego pawilonu na biennale w Wenecji, ostatnim wielkim przeżyciem artystycznym była dla niego sztuka przykościelna czasów stanu wojennego, czemu dał wyraz w książce „Czas smutku, czas nadziei”.

116. Elżbieta Zawistowska - modelowa ciotka, zajmuje się sztuką w stołecznym narodowym.

117. Anka Ptaszkowska + Klio i Mnemosyne - współzałożycielka Galerii Foksal, skąd odeszła w wyniku ideowej schizmy pod koniec lat 60. Przez jakiś czas była żoną Edwarda Niebieski Pasek Krasieńskiego, mają córkę. W latach 70. wyemigrowała do Francji. Cały czas trzyma się na dystans.

118. Maryla Sitkowska - szefowa Muzeum ASP w Warszawie, wie prawie wszystko o polskiej sztuce lat 70. i 80., również od strony towarzyskiej i anegdotycznej, robi najlepsze w kraju kalendaria karier artystycznych (klasyka gatunku - kalendarium Grupy w katalogu wystawy w zniechęcie w 1992 r.).

119. Małgorzata Winter - dyrektorka Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. Wybitna organizatorka, kuratorka podstawowych wystaw retrospektywnych (Dwurnik, Kowalski) oraz corocznej wystawy imprezowo-sieciowej „Oikos”. Ostatnio w silnym związku emocjonalnym ze sceną łódzką. Postać szczególnie pozytywna, towarzyska i zabawowa.

120. Anda Rottenberg - Margaret Thatcher polskiej

sztuki, superwajorka, absolutny numer 1 układu scalonego, szefowa zniechęty, nieetykalna, co zamierzy to zrobi, działa wyłącznie politycznie i strategicznie, piszą o niej z podziwem pisma kobiece, a nawet „Magazyn Gazety Wyborczej”. Obdarzona dramatycznym życiorysem i rozległymi znajomościami (wszędzie), znana w art-worldzie.

121. Jarosław Świercz - wicedyrektor zniechęty, rasowy polityk sztuki, specjalista od wystaw sieciowych (szersze omówienie patrz „Raster” nr 5, s. 62)

122. Janusz Miliszkiewicz - chudy dziennikarz interesujący się sztuką, przede wszystkim na łamach miesięcznika „Twój Styl”

123. Mieczysław Morka - warszawski historyk sztuki nowożytny, postanowił zdemaskować faktyczną wartość kolekcji Porczyńskich (patrz poniżej), przeprowadził badania, opublikował artykuł naukowy w „Biuletynie Historii Sztuki” i ostrą książkę w wydawnictwie BGW, za co Porczyński pozwał go do sądu, procesował się, stał się sławny. Całą aferę okupił chorobą serca.

124. Zbigniew Porczyński - chemik-emigrant-repatriant-awanturnik. W latach 80. przywiózł do Polski puszkę Pandory w postaci obszernego zbioru malarstwa europejskiego, który jest mniej warty niż wszyscy myśleli, ale stał się bohaterem narodowym, wplątał w całą sprawę kościół i papieża. Nie dotrwał do zakończenia procesów z Morką (patrz wyżej), zmarł. Nie udało mu się również zostać senatorem (a próbował).

125. Hanna Kotkowska-Bareja - kustoszka działu rzeźby w warszawskim narodowym. Podobno tylko ona wie gdzie co jest pochowane. Jest wdową po kultowym reżyserze filmowym Stanisławie Bareji.

126. Dorota Folga-Januszewska - wicedyrektorka warszawskiego narodowego, zajmuje się sztuką XX wieku, leci na głośne nazwiska. Ostatnio miała kilka wpadek, m.in. będąc kuratorką wystawy Andy’ego Warhola nie wiedziała co kryje się pod nazwą The Velvet Underground, czemu dała wyraz w tekście opublikowanym w katalogu i na ulotkach (pisaliśmy o tym w „Rastrze” nr 6, s. 113).

127. Zofia Gołubiew - wicedyrektorka narodowego krakowskiego, to m.in. dzięki niej wystawy w krakowskim muzeum prezentują się znacznie lepiej niż te same prezentowane w stołecznej zniechęcie. Poza tym postać krakowska.

128. Tadeusz Chruścicki - dyrektor krakowskiego narodowego.

SIÓDMY RZĄD

129. Zbigniew Taranienko - główny specjalista od teatru Józefa Szajny (i niczego więcej). Smutas. Przez jakiś czas prowadził Galerię Studio w Warszawie, poznał wtedy wielu artystów (ale nie sztukę). Był mężem Moniki Małkowskiej (patrz poz. 165), rozwiedli się.

130. Andrzej Bonarski - legendarny mecenas młodej sztuki lat 80. Współtwórca wystawy „Co sływać” w zakładach Norblina w 1987, a następnie wydawca serii kultowych publikacji. Ostatnio niespodziewanie powrócił na scenę artystyczną

jako sponsor „Olimpii” Katarzyny Kozyry. Praca ta jest obecnie jego własnością.

131. Grzegorz Dziamski - jeden z licznych poznańskich estetyko-filozofa-historyko-teoretyków sztuki, ma pozycję w układzie scalonym sztuki polskiej. Ostatnio został sekretarzem redakcji nowego poznańskiego miesięcznika z ambicjami „Reklama+”, który wyróżnia się grubością grzbietu (niestety, na razie niczym więcej).

132. Nina Rozwadowska - szefowa Galerii Grafiki i Plakatu (dawniej P.P. Desa) w Warszawie. Żyje ze sprzedaży prac artystów po sześćdziesiątce.

133. Wojciech Skrodzki - religijny historyk sztuki XX wieku. Obecnie w ekipie stołecznej „Pokazu” (patrz poz. 4).

134. Stanisław Stopczyk - emerytowany krytyk II-ligowy, autor podręczników szkolnych i innych książek popularyzatorskich. Kiedyś publikował w „Projekcie”. W latach 90. lansował złą sztukę na łamach „Art & Business”.

135. Marcin Giżycki - specjalista od polskiego awangardowego kina przedwojennego, zrobił z tego doktorat i wydał dwie książki. Poza tym długo siedział w USA, próbuje stylizować się na znawcę

Rastryści pod prysznicem Goździewskiego

ludzie, którzy rządzą sztuką

i erudyte, dlatego też zapewne nosi brodę.

136. Wojciech Karpiński - pracownik paryskiej piekarni ciast trujących, pseudo-emigrant, autor niestranych esejów na temat sztuki publikowanych w „Zeszytach Literackich”, słynny przede wszystkim ze streszczenia listów Van Gogha.

137. Grzegorz Sztabiński - nieciekawym łódzki artysta i teoretyk sztuki w wieku późnośrednim.

138. Jerzy Hanusek - lider krakowskiego stowarzyszenia Otwarta Pracownia, fan malarstwa, z poczuciem krzywdy i niedocenienia swoich przyjaciół malarzy krakowskich, których lansuje. Mąż malarki-amatorki Bettiny Bereś, córki Jerzego.

139. Janusz Petrykowski - postać dramatycznie związkowa, kapitan na tonącym okręcie DUPY czyli stołecznej galerii związku zawodowego polskich beztalentów artystycznych.

140. Krystyna Zwolińska - Łódź, wykładała historię sztuki na różnych krajowych ASP, w końcu napisała podręcznik „Mała historia sztuki” (1995).

141. Grzegorz Borkowski - sympatyczny kurator z zuza, miłośnik sztuki konceptualnej i tekstualnej, przy okazji sam również robi czasem dzieła sztuki w tym typie.

142. Katarzyna Bik - „Gazeta Wyborcza” - krakowska synteza Doroty Jareckiej (patrz poz. 164) i Moniki Kuc (patrz poz. 108)

143. Sławomir Bódko - historyk sztuki, w latach 90. Znany jako główny specjalista od krajowych notowań aukcyjnych (działał na łamach „Art & Business”), wcześniej P.P. Desa, a nawet nacjonal. Obecnie częściowo na emeryturze, częściowo wolny strzelec.

144-145. Paweł Sosnowski i Joanna Sosnowska - parka. Ona historyczka sztuki i eseistka rozpięta między kapistami a Tomaszem Ciecierskim. On - postać telewizyjna, próbował robić programy i filmy o sztuce w TVP, w końcu poddał się i został urzędnikiem telewizji publicznej. Wcześniej próbował handlować sztuką. Oboje - bywalcy salonów, miłośnicy sztuki salonowej.

146. Marta Tarabuła - założycielka i szefowa słynnej krakowskiej Galerii Ściskacz (vel Zderzak), córka krakowskiego malarza Janusza Tarabuły, z dobrej rodziny, sprytna i przebiegła, inteligentna i bezlitosna, lansuje w Krakowie dobrych, warszawskich malarzy, naśmiewa z krakowskiego półświatka artystycznego, dlatego też krakowski półświatek jej nie lubi. Ma męża (patrz poniżej) i coraz więcej dzieci (przybyło w zeszłym roku).

147. Jan Michalski - mąż Marty Tarabuły (patrz wyżej). Myśliciel i pisarz, badacz tradycji kulturowych, apologeta malarstwa Andrzeja Wróblewskiego, Jarosława Modzelewskiego i Marka Sobczyka, których zalety opisał w licznych tekstach o głębokich walorach literackich. Zgrywus, umie pisać dowcipne teksty o polskiej sztuce współczesnej. Naucza sztuki m.in. redaktorów krakowskiego miesięcznika „Znak”.

148. Jerzy Madeyski - krytyk krakowski starszej daty, pisze o kim popadnie, na ogół w superlatywach, mówi o nim „partynjny”

ÓSMY RZĄD (ostatni)

149. J. Ryba - nie żyje, podobno założył, albo prowadził, alternatywną galerię we Wrocławiu, w latach 80.

150. Andrzej Bieńkowski - malarz o orientacji chłopomańskiej, dosyduje piasku do farb, aktywista związkowy.

151. Jacek Woźniakowski - historyk sztuki („Czy artyście wolno się żenić?”), pomnikowa postać krakowsko-chrześcijańska, bohater wierzeń i podań mieszczzańskich, spadkobierca i potomek wszystkich najważniejszych rodów galicyjskich, profesor KUL-u, właściciel wielu dzieł sztuki oraz jednego z najważniejszych zabytków XX-wiecznej architektury polskiej - zakopiańskiej willi Pod Jedlami (1897, proj. Stanisław Witkiewicz).

152. Stanisław Tabisz - nie utalentowany malarz

krakowski w średnim wieku, pisze też artykuły o swoich kolegach malarzach - trochę pretensjonalne - np. na łamach krakowskiego miesięcznika „Architektura i Biznes”

153. Justyna Guze - orientacja włoska, córka Joanny Guze („Impresjonści”), plotki mówią, że jest córką znanego profesora, którego orientacja seksualna teoretycznie wyklucza taką możliwość.

154. Krzysztof Stanisławski - II-ligowy impresario, kurator, krytyk trójmiejski. Niedawno przestał być dyrektorem Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie. Od kilku lat próbuje bezczelnie wydawać podróbkę legendarnej pisma „Projekt” (kto mu dał logo!?) na łamach której lansuje II-ligowych artystów trójmiejskich (dogadał się chyba z akademią).

155. Jacek Werbanowski - szef warszawskiej Galerii Promocyjnej i kwartalnika „Exit”. Jedynym atutem galerii jest fakt, że mieści się na miejscu legendarnej Galerii Krzywe Koło. Z kolei czasopismo przypomina formatem żagiel (czarno-biały) i faktycznie drukuje to, co akurat wiatr przywieje do redakcji. Korzystają z tego II-ligowi krytycy, jak również czasem ważniejsze lub młodsze postaci, kiedy nie mają co zrobić z tekstem, lub chcą zrobić przyjemność zaprzyjaźnionemu artyście.

156. Wojciech Cesarski - filozof z „Gazety Wyborczej”, podobno to on kusił niejednokrotnie recenzentów „G.W.” do pisania źle o sztuce współczesnej.

157. Andrzej Skoczylas - kiepski malarz i redaktor totalnie wyklepy przez środowisko za ciemne sprawy polityczne w latach 80. Korzystając ze

sprzyjającej koniunktury politycznej usiłował do niedawna kontynuować wydawanie za państwowe pieniądze pisma „Sztuka”, które osiągnęło kuriozalnie niekompromitujący poziom merytoryczny (jedyni autorzy - Skoczylas i Skoczylasowa) i oryginalną numerację kolejnych wydań (numery 1-6 i 7-12). Próby objęcia ciepłej posadki dyrektora zuja mimo licznych prowokacji nie powiodły się, w międzyczasie zmieniła się ekipa rządząca i dalszy los Skoczylasa na szczęście nie jest znany.

158. J. Saber - konspiracyjny pseudonim Andrzeja Oseki - pod tym pseudonimem pisał w czasie stanu wojennego do podziemnych pisemek. Oseka to najbardziej znany i popularny krytyk sztuki czasów PRL. W percepcji sztuki zatrzymał się na etapie Arsenалу'55, sławę ugruntował zjadliwymi

artykułami na temat bieżącej produkcji artystycznej w oficjalnych tygodnikach kulturalnych. Potem załapał się na podziemie, skąd trafił do „Gazety Wyborczej”.

159. Tomasz Rudomino - znany jako autor pokracznych rankingów artystów polskich publikowanych pod koniec lat 80. w prasie oficjalnej. Obecnie w totalnym odwrocie.

160-161. Dobrochna i Jerzy Olkiewicz - małżeństwo. Jerzy Olkiewicz, kiedyś piewca nowoczesności, przyjaciel artystów - pisał im recenzje w różnych pismach (głównie w „Kulturze”). Mówi się, że maltretowany przez żonę pił i utopił się w Jezioroku Czerniakowskim.

162. Marek Meschnik - pracowity i staranny kurator Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Organizuje tam duże wystawy cenionych malarzy (Tarasewicz, Dwurnik, Gierowski, Ciecierski etc.).

163. Wojciech Tuleya - szef galmażerii Art na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. Dwurnik bywa tam codziennie i ma tam swój własny fotel.

164. Dorota Jarecka - osoba, która decyduje o gustach plastycznych polskiej inteligencji. Główna recenzentka „Gazety Wyborczej”, której teksty działają na superwajzorów układu scalonego polskiej sztuki jak płachta na byka. Wykształcił się nawet swoisty kompleks Jareckiej - ponieważ jest bardzo miła i dobrze osadzona w warszawce, oraz pisze dla najbardziej prestiżowej gazety w kraju, jest zapraszana i podejmowana z wszelkimi honorami, wszyscy z zapartym tchem czytają jej każdy kolejny tekst, jednocześnie jednak w

Jarecka obnaża się przed Małkowską

towarzystwie nie wypada powiedzieć niczego dobrego na temat jej artykułów. Ostatnio Dorota Jarecka zapisała się również w historii literatury polskiej jako dziewczyna Krzysztofa Varga.

165. Monika Małkowska - niespełniona artystka warszawska, znana, populistyczna recenzentka „Rzeczpospolitej”, przez niezorientowanych uważana za krytyka sztuki. Jej mężem był Taranienko (patrz poz. 129).

Wielcy nieobecni: **Dorota Monkiewicz, Stefan Szydłowski, Aneta Szyjak, Adam Szymczyk**

fotografie: lukasz gorczyca i michał kaczyński

Konkurs!

Uwaga czytelnicy! Redakcja „Rastra” w trosce o rozwój wiedzy z zakresu współczesnego życia artystycznego ogłasza konkurs na rozszyfrowanie wybranych detali obrazu Edwarda Dwurnika „170 polityków sztuki”. Odpowiedzi na poniższe pytania prosimy nadsyłać pod adres redakcji do końca kwietnia br. W następnym numerze „Rastra” opublikujemy najciekawsze odpowiedzi i ogłosimy zwycięzcę konkursu. Nagrodą jest ufundowany przez artystę, oryginalny rysunek Edwarda Dwurnika!

1. Dlaczego Andrzej Skoczylas i Tomasz Rudomino rzygają na głowę J. Sabera?

2. Dlaczego Bożena Czubak idzie pod rękę z Ryszardem Ziarkiewiczem?

3. Dlaczego J.A. Zieliński, W. Fydrych, J. Brukwicki i J. Krzymuska mają spętane ręce i nogi łańcuchami?

4. Dlaczego Rajmund Kalicki kłęcząc trzyma za rękę Ewę Tonia?

5. Wyjaśnij sens sceny ukrzyżowania Janusza Boguckiego.

6. W jakiego koloru sukienkę ubrana jest Maria Poprzęcka?

7. Dlaczego Jan Stanisław Wojciechowski prowadzi na smyczy lwy?

8. Dlaczego w tytule obrazu jest 170 polityków, a na obrazie 165?